

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 268 - 2019

Випуск з проблеми
«Гігієна навколишнього середовища»
Підстава: Рішення ЕПК
«Гігієна навколишнього середовища»
Протокол № 4 від 19.11.2019 р.

Напрямок впровадження:
Гігієна навколишнього середовища

**ОЦІНКА ІНДИВІДУАЛЬНОГО РИЗИКУ
ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ 12-15 РОКІВ З УРАХУВАННЯМ
КОМПЛЕКСУ АНТРОПОМЕТРИЧНИХ, ДЕМОГРАФІЧНИХ,
СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОВЕДІНКОВИХ ДЕТЕРМІНАНТ**

УСТАНОВА-РОЗРОБНИК:

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я ім. О. М. МАРЗЄВА НАМН
УКРАЇНИ»**

А В Т О Р И:

**д.мед.н. Гозак С. В.,
к.мед.н. Єлізарова О.Т.,
к.мед.н. Станкевич Т. В.,
к.мед.н. Парац А.М.**

Суть Методика визначення індивідуального ризику для здоров'я
впровадження: дітей 12-15 років

Пропонується для впровадження в практику роботи лікувально-профілактичних установ, закладів освіти, фізичної культури і спорту, закладів держпродспоживнагляду та громадського здоров'я.

Методика визначення ймовірності порушень здоров'я у підлітків включає антропометричні, соціальні, демографічні та поведінкові детермінанти, в тому числі кратність та тривалість занять організованою руховою активністю (РА). Прогностичні коефіцієнти (РС) для кожного фактору наведені у таблиці.

Таблиця – Прогностичні коефіцієнти для визначення ризику для здоров'я підлітків

	<i>Детермінанти здоров'я</i>	<i>Градації</i>	<i>РС</i>
1	Вік	14,5-15,5 років	10
		11,5-14,4 років	3
2	Наявність хронічних захворювань	наявні	11
		відсутні	4
3	ІМТ	Надмірна або недостатня маса тіла	12
		Нормальна маса тіла	3
4	Тривалість сну	менше 8,9 год/добу	10
		9 і більше год/добу	3
5	Тривалість занять спортом/ танцями (MVPA)	менше 270 (хлопці) / 230 (дівчата) хв/тиждень	9
		більше 270 (хлопці) / 230 (дівчата) хв/тиждень	0
6	Кратність занять спортом/ танцями (MVPA)	1-2 рази/тиждень	11
		3-4 рази/тиждень	3
		5-7 разів/тиждень	7
7	Заняття батьків спортом	ні	7
		так	1
8	Спільні заняття РА батьків з дитиною	ні	6
		так	0
9	Рівень доходів сім'ї	низький	9
		середній та високий	2
10	Малорухлива поведінка у позашкільний час	більше 4 год/добу	7
		менше 4 год/добу	1

Індекс маси тіла розраховується та оцінюється за методикою ВООЗ для дітей. До занять спортом/танцями (MVPA) відноситься РА з енергетичними витратами вище 3 метаболічних еквівалентів (MET) відповідно до «The Compendium of Energy Expenditures for Youth» (це - більшість видів спорту та танців). До занять батьків спортом відносяться регулярні відвідування фітнес клубів та інших фізкультурних закладів. До спільних занять РА батьків разом з дитиною відносяться РА та/або фізичні вправи на свіжому повітрі чи в закритих приміщеннях тривалістю не менше 30 хв. як мінімум 1 раз на тиждень (активні прогулянки, велоспорт, туризм, фізичні вправи тощо). Рівень доходів сім'ї оцінюється за суб'єктивною оцінкою респондента. До малорухливої поведінки відносяться виконання домашнього завдання, читання, прослуховування музики, перегляд телевізійних передач та фільмів, інтернет серфінг, чати з друзями, відвідування кафе та інших закладів харчування, проведення часу лежачи або сидячи у стані спокою (MET менше 1,5).

Розрахунок індивідуального ризику проводиться за формулою:

$$P = PC_1 + PC_2 + PC_3 + \dots + PC_{10}, \text{ де:}$$

P – діагностична функція для визначення ступеню ризику;

PC₁–PC₁₀ – відповідні прогностичні коефіцієнти.

При значенні P 47,0 і менше можна вважати, що ризик для здоров'я дитини відсутній з ймовірністю 92,3 %, а при значенні P 47,1 і більше – наявний з ймовірністю 86,7 %.

При наявності ризику для здоров'я дитини рекомендуємо коригувати режим дня та застосовувати здоров'язберезувальні технології.

Інформаційний лист складено за матеріалами НДР «Наукове обґрунтування критеріїв оптимального рівня рухової активності дітей середнього шкільного віку», № державної реєстрації 0117U000547, термін виконання 2017-2019 рр.

За додатковою інформацією звертатись до авторів розробки – Державна установа «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України», 02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел. (044) 559-14-90, e-mail: school_health@meta.ua.